

Conservació i Restauració de pintura sobre fusta

Ana Nualart Torroja

GIGA: 200347

Crèdits: 9

Caràcter: Optativa

Tipus: TAE

Objectius:

Coneixement dels materials i les tècniques que componen la pintura sobre fusta i la talla policromada, les patologies més habituals que els afecten, així com els criteris, materials i tècniques de conservació-restauració.

Al final del quadrimestre l'alumne s'ha iniciat en el procés de restauració d'una obra de pintura sobre fusta (simulacre en aquest cas) i és capaç de distingir clarament les parts que la configuren, els problemes que l'afecten i donar hipòtesis versemblants de les causes d'aquests problemes. També és capaç de proposar solucions i dur-les a terme, sempre consultant prèviament la idoneïtat del procés que proposa, fet que el capacita per començar a treballar amb peces autèntiques.

Metodología:

Teòric-pràctica. Avaluació per seguiment i entrega de treballs i fitxes, i realització d'un examen final sobre el contingut teòric de l'assignatura.

continguts = 1. Materials que constitueixen la pintura sobre fusta i els processos de degradació que pateixen.

2. Documentació tècnica i seguiment de l'obra en tractament. Definició del contingut dels camps. Glossari i terminologia.

3. Criteris d'intervenció.

4. Tècniques d'anàlisi i examen.

5. Materials de conservació-restauració. Coneixement, usos i mètodes de treball.

Realització dels processos de restauració de les peces que seran entregades a classe. Paral·lelament caldrà documentar els passos realitzats i presentar una memòria final dels processos en el format estandarditzat de la documentació de processos de restauració.

Bibliografía:

ALBERTI, Leone Battista De la pintura
México DF: Servicios Editoriales de la Facultad de Ciencias UNAM, 1996

ASHOK, R.; SMITH, P.; [Eds.] Painting techniques. History, Materials and Studio Practice. Contributions to the Dublin Congress, 7-11 September 1998.

London: The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works, 1998

BARRANDIARÁN et alii. "Reintegración volumétrica. Estudio de materiales de relleno" en Restauración & Rehabilitación nº 51, 2001, pp.70-75.

BERGEON, Ségolène "Couleur et restauration" en Techné nº 4, 1996, pp. 17-28.

BORDINI, Silvia Materia e imagen
Barcelona: Ediciones El Serbal, 1997

BORTOLOTTI, Irene Grafica al computer per il restauratore
Padova: Il Prato, 1999

CABRERA, M.A. Los métodos físico-químicos y la historia del Arte.
Granada: Universidad de Granada, 1994

CALVO MANUEL, Ana Conservación y restauración. Materiales, técnicas y
procedimientos de la A a la Z Barcelona: Ediciones del Serbal, 1997

CANEVA, G .- NUGARI, M.P .- SALVADORI, O. La biologia nel restauro
Firenze: Nardini Editore, 1994.

CENNINO CENNINI El libro del Arte
Madrid: Akal, 1988.

CIATTI, M.; CASTELLI, C.; SANTACESARIA, A. [Eds.] Dipinti su tavola.
La tecnica e la conservazione del supporti
Firenze: EDIFIR, 1999

COLLINARD, Sylvie. Sculptures médiévales allemandes, conservation et
restauration. Actes du colloque du Musée du Louvre, 1991
Paris: Ed. La documentation française, 1993.

COLLINARD, S. ; GUILLOT DE SUDUIRAUT, S. "Un ejemplo de decoración den
relieve : los brocados aplicados" Kermes, nº 34, año XII, enero-abril
1999, pp. 61-63

DE LA FUENTE RODRÍGUEZ, Luis Ángel. Los metales plateados como
policromía: Análisis-experimentación y restauración
Leioa: Universidad del País Vasco UPV/EHU, 1995 (Tesis doctoral)

DE LA FUENTE RODRÍGUEZ, Luis Ángel "Corladura o meccha: evolución
técnico-histórica" en Kermes nº 31, año XI, enero-abril 1998, pp. V-
XII

DE LA VORAGINE, Santiago La leyenda dorada
Madrid: Alianza Editorial, (2 vols)

DELCROIX, G.- HAVEL, M. Phénomènes physiques et peinture artistique.
Puteaux: EREC, 1988.

DOERNER, M. Los Materiales de pintura y su empleo en el arte
Barcelona: Reverté, cop. 1998.

ESPINALT CASTELL, Carles La tècnica de l'escultura policromada a la
Catalunya del segle XVII.
Barcelona: Universitat de Barcelona. Departament de Pintura, 2002.
Tesi doctoral no publicada. Exemplar dipositat a la Biblioteca de la
UB.

FERRANDO ROIG, Juan Iconografía de los santos.
Barcelona: Ediciones Omega, 1950

GARCÍA RAMOS, R.; RUIZ DE ARCAUTE, E. "Aproximación al brocado
aplicado en España. Desarrollo y extensión" en Actas del XI Congreso
de Conservación y Restauración de Bienes Culturales, Castelló, 1996.
Castello: Diputació de Castelló, 1996

GETTENS, R. J.; STOUT, G. L. Painting materials : a short encyclopedia
New York : Dover, cop. 1966

GÓMEZ GONZÁLEZ, Mª L. Examen científico aplicado a la conservación de obras de arte Madrid: ICRBC, Ministerio de Cultura, 1994.

GONZÁLEZ-ALONSO MARTÍNEZ, E. Tratado del dorado, plateado y su policromía. Tecnología, conservación y restauración Valencia: Universidad Politécnica de Valencia, 1997

HORIE, C.V. Materials for conservation. Organic consolidants, adhesives and coatings England: Butterworths, 1990 (2^a ed.)

HOURS, J. (Ed) Les méthodes scientifiques dans l'étude et la conservation des oeuvres d'art Paris: Laboratoire de recherche des musées de France, École du Louvre, La documentation Française, 1985 (2^a ed.)

HOURS, Madeleine Les secrets des chefs-d'oeuvre Paris: Robert Laffont, 1988 (2ª edición). França.

LIOTTA, Giovanni Gli insetti e i danni del legno. Problemi di restauro Firenze: Nardini Editore, 1993 (2ª edición). Col. Arte e Restauro. Itàlia.

MALTESE, C. Las técnicas artísticas Madrid: Cátedra, 1985

MARETTE, J. Connaissance des primitifs par l'étude du bois Paris: A. & J. Picard & C., 1962. França.

MASETTI BITELLI, Luisa Restauro dei dipinti su tavola: i supporti Firenze: Nardini Ed., Istituto per i Beni Artistici, culturali e Naturali della regione Emilia-Romagna, coop., 1995.

MASSCHELEIN-KLEINER, L. Les solvents Bruxelles, IRPA, 1981.

MASSA, V. - SCICOLONE, G. Le vernici per il restauro. I leganti Firenze, Nardini Editore, 1991.

MATEINI, M. - MOLES, A. La chimica nel restauro. I materiali dell'Arte pittorica. Firenze: Nardini Editore, 1989

MAYER, Ralph Materiales y técnicas del arte Madrid: Hermann Blume, 1985.

MOURIER, H; WINDING, O; SUNESEN, E. Guia de los animales parásitos de nuestras casas Barcelona: Ediciones Omega, 1979

PACHECO, F. Arte de la pintura Madrid: Cátedra, 1990.

PALOMINO, A. El museo pictórico y escala óptica Madrid: Aguilar, 1988.

PEDROLA, Antoni Materials/procediments i tècniques pictòriques Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1982

PÉREZ SANTAMARÍA, Aurora Escultura barroca a Catalunya. Els tallers de Barcelona i Vic 1680-1730 c.a. Projectió a Girona. Lleida: Editorial Virgili i Pagès, 1988.

PERUSINI, Giuseppina Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee Udine: Del Bianco Editore, 1994. Itàlia.

QUILES GARCÍA, Fernando "Contribución documental al conocimiento de la policromía barroca" en Cuadernos de Restauración nº 2, año 2000, pp. 67-73.

RCM Guia de productes. Restauració, Conservació, Materials Barcelona: R.C.M.

ROSATI, C. Tecniche pittoriche e restauro dei dipinti. Edizioni Scientifiche A. Cremonese (ESAC), 1995.

SANCHEZ SANZ, M. Elisa Maderas tradicionales españolas Madrid: Editora Nacional, 1984

TAMPONE, Gennaro (Ed.) Il restauro del legno. Atti del 2° Congresso Nazionale Restauro del Legno. (2 volums). Firenze: Nardini Editore, 1989.

TIMÓN TIEMBLO, Mª Pia El marco en España Madrid: Publicaciones Europeas de Arte, 2002

UZZIELLI, L. - CASAZZA, O. (Ed.) Conservazione dei dipinti su tavola Firenze: Nardini Editore, 1992..

VAILLANT, M - VALENTIN, N. Principios básicos de la conservación documental y causas de su deterioro Madrid: Ministerio de Educación y Cultura, Instituto del Patrimonio Histórico Español, 1996.

VASARI, Giorgio Vidas de grandes artistas Madrid: Mediterráneo, 1976.

VITRUBIO POLION, Marco Lucio Los Diez libros de arquitectura. Libro VII Madrid: Alianza, cop., 1995

VV.AA La madera en la conservación y restauración del Patrimonio Nacional. Madrid: Ministerio de Cultura, 1985

Criteris avaluació:

Avaluació mitjançant el seguiment i entrega dels treballs realitzats a classe, la documentació que acompanya els processos realitzats i la superació d'un examen final sobre el contingut teòric de l'assignatura.